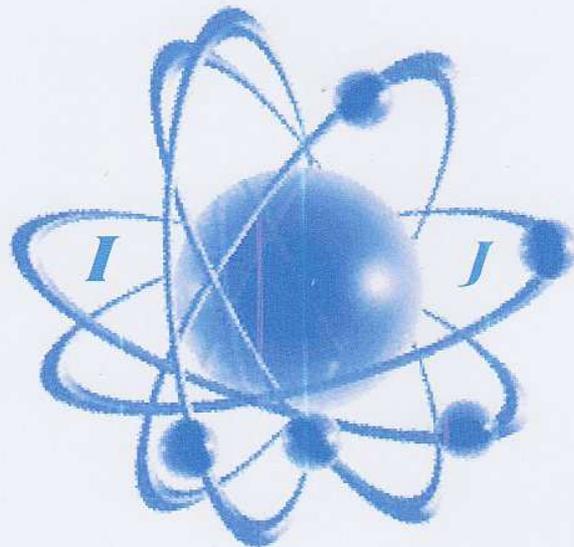

ISSN 2010-720X

ILIM HA'M JA'MIYET

2015 (№2)

FAN VA JAMIYAT

10. Самоилович А.Н. Материалы по Среднеазиатско турецкой литературе. / Записки Восточного отделения императорского русского археологического общества. Том. 19. -С.Петербург, 1910. -С. 1-31.

РЕЗЮМЕ

Мақолада қарақалпақ эпосларининг чет элларда ўрганилишининг баъзи масалалари уларнинг дастлабки даврларда ўрганилиши мисолида кенг таҳлил қилиниб, бунда Ч.Валиханов, Г.Вамберларнинг бу йўналишда олиб борган кузатишларига алоҳида ўрин берилди. Шу асосда маъмур олимлар қарақалпақ эпосларининг биринчи ўрганувчилар сифатида уни чет мамлакатларга таништиришда қатга роль ўйнади, деган илмий хулосага келинади.

РЕЗЮМЕ

В статье рассматриваются вопросы периодизации развития каракалпакского эпоса в странах ближнего и дальнего зарубежья. Отмечается вклад зарубежных учёных Ш.Валиханова, Г.Вамбери в представлении каракалпакского эпоса в других странах.

SUMMARY

The article deals with the description of the periods of the development of Karakalpak epos in foreign countries. The author of the article emphasizes the contribution of foreign scholars Sh.Valikhanov, G.Vamberi in introducing Karakalpak epos to other countries.

ЖАСЛАРГА ЭСТЕТИКАЛЫҚ ТӘРБИЯ БЕРИҮДЕ ХАЛЫҚ ӨНЕРМЕНТШИЛИК ТҮРЛЕРИНИНГ ӨХМИЙЕТИ

М.Аманбаев – үзкен оқытушы

К.Алламуратов - мийнет тәлими қәнигелигиниң 3-курс студенти
Әсирияз атындағы Нәкис мәмләкетлик педагогикалық институты

Таянч сўзлар: эстетик тарбия, халк хунармандчилиги, каштачилик касби, бош кийими, ўймақорлик, арча, заргарлик, хайкал, арабак, сирга.

Ключевые слова: эстетическое воспитание, народное ремесло, вышивание, саукеле, резьба, сабаяк (большой деревянный ящик для хранения припасов и посуды), сундук, ювелирное дело, хайкел, арабек, сергы.

Key words: aesthetic education, people's handicraft, embroidery, saukela (smart women's cap in the shape of cone), cutting, sabayak (a large wooden box for food and dish), chest, jewelry work, khaikel, arebek, earings.

Эстетикалык тарбия ерте дәуірлерден басланып, хәр бир халықтың турмыс тәжірийбеси тийкарында байып отырған. Эстетикалык тарбия жасларга тарбия беріуде бирден-бир әҳмиетли курал болып есапланады. Өнер гөзалықтың барлық сырларын ашып беріуі мүмкин.

Гөзалық сырларын үйретіуі арқалы жасларда баска тарау оқытушысы мәселен, халық өнерментшилиги, қол өнери бере алмаған нәрсени қалипестириуі мүмкин. Шынында да, жасларды эстетикалык хәм руўхый жақтан раўажландырыуа өнерментшилик түрлериниң мүмкиншилиги кен.

Жаслардың минез-қулқына тәсир ете отырып, оларга эстетикалык жақтан қанаатланыу хәм исеним пайда етеди. Өсип киятырған жас әуладқа өз дәуіринен сай тарбия беріу мәселеси илим хәм техниканың мисли қорилмеген дәрежеде раўажланып атырған бүгінги дәуірде дуньяның бәрше халықларының билимлендириуі тарауының ең актуаль мәселелериниң бири болып қалмақта. Бул әлбетте, инсаният тиришилиги хәм социальлық турмысының, дерлик, барлық дәуірлерин өзіне қамтыуы менен тиккелей байланыссы. Ол инсаның тиришилик хәркетининг ойлау, пикир журитиуі, дәретіуішилик, сезіуі сыяқлы өзіне тән қабилетлеринен терең кирип бара алыушылық қәсийетине ийе. Соныықтан, оның барлық дәуірлерде тарбияның ең тийкарғы түри сыпатында сақланып қалуы, оны қалипестириуінің нәтижесинде жүзеге келген.

Эстетикалык тарбияның нәтижелі болыуы ушын педагог ең алды менен оқыушының усы дәуірге дейин мектеп, лицей хәм панаракта, сондай-ақ оны қоршаған жәмийетлик орталықта алған эстетикалык билим дәрежесин билип алыуы зәрүр. Буның ушын ол хәр бир оқыушы, сондай-ақ, пүтқил топар менен сәўбетлесіуі методды арқалы зәрүр мағлыұматты алыу мүмкин.

Қарақалпақ миллий искуствосы, яғный көркем-өнер дәретіуішилиги хәм оның түрлери бизге белгили хәм белгили болмаған узақ тарийхий өтмишинен бүгінги күнине дейинги турмыс тәжірийбесиниң руўхый хәм материаллық жемиси есапланады. Оларда ата-бабаларымыздың көп әсирлик арзыу-әрманлары, кеуил хошлығы, ойшиқирлері, гөзаллыққа умтылыулары сондай-ақ олардың келешек әуладты тарбиялаудағы үрп-әдет, дәстүрлери өз көринисин тапқан. Бул «руўхый хәм материаллық мәдениет» деп аталыуы миллий қәдириятлар гәзийнеси келешек әуладты тарбиялауда бийбаха педагогикалык курал есапланып, миллеттиң тарийхий хәм социальлық турмысының барлық дәуірлеринде өз актуальлығын жойпайды.

Халық ауызеки әдебияты, миллий музыка, көркем искуство жасларга эстетикалык тарбия беріуде тийкарғы кураллардан есапланады. Олардың хәр бири улыўма тарбия процесинде белгили бир ўазыйпаны атқарады хәм усы хызметти арқалы оқыушының эстетикалык билим базасын толықтырып барады.

Кестешилик өнери. Қарақалпақ хаял-қызларының мереке жыйындарда кийетуғын кийимлери, турмыста қолланылатуғын буйымлары кестелер менен безелген. Бул кесте тигіуі өнери, халық шеберлигиниң әжайып үлгилериниң бири есапланады.

Кестелеу өнери ескиден киятырған халық дәретпелериниң бири. Кестени биз, тебен, ийне менен тиккен. Онда хәр түрли жипек сабақлардан пайдаланған хәм бул барлық халықларга ортақ усып болған.

Кестешиликтин айырым үлгилери өз мазмуны жойытпай, генермей, қайта оларға жана заманға сай үлгилерде түс берип байғытып отырған. Хаял-қызлар арзыу-әрманларын өз қолынан дәреткен, кестелеринде сәўлелендириуіге хәркет еткен. Кестелер хәр түрдеги жипек сабақлар менен кийимниң жағаларына, жеңиниң ушларына, қалтаның ауызларына, көйлеклердин жағасына хәм етеклерине тигилген. Қыз-келиндешеклеримиз өзлериниң келешекке болған әрманларын кестеде көрсетиуіге хәркет еткен. Олардың кестелери өзиниң сулыуы, шырайлы хәм көркемшилиги менен ажыралып турған. Шебердин мийнетиниң соншели нәзиклигин хәм кестедеги сабақлардың жушкершесин келиуін, түйинниң билинбеуинен де көрсек болады [3:19].

Хәр дәуірге байланысты қарақалпақ халқы өзи байланыс жасаған еллеринен материаллар алып келип, оларды өз кийимлеринде пайдаланып отырған. Қыз-келиндешеклеримиздин басларына ораған мәдели, түрме, айдыллылары усы дәуірден қолланыла баслаған.

Кестелеу өнери тек хаял-қызларымыздың кийимлеринде ғана емес, балалардың тақыяларында, гүрте, гүртешелеринде, ер адамлардың шекпенлеринин жағасында, жеңлеринде, белбеулеринде, сондай-ақ үй буйымлары, аттың жипек жоналарында, айылларында, көзликлеринде де сәўлеленип, шебер қыз-келиндешеклеримиздин қолларының изи қалған [3:20].

Халқымыздың көркем қол өнерининг раўажланыуы нәтижесинде нағыслардың түрлериниң көбейуіне хәр бир нағыстың көркемшилик көриниси, исленген заттың ықшам хәм сулыу болыуына себепши болған. Олар нағысты табиятқа байланыстырып барған. Мәселен, өсимликлерге, хайуанатларға, жанлы мақлукларға, аспан көрки болған жұлдызларға ұсағып, нағыслардың атамаларын солардың ағы менен атап келген. Мысалы: «Қошқар мүйиз», «Тоқалақ мүйиз», «Жарты гүл», «Қустырнақ», «Қус қанат», «Ғаз-мүйиз», «Қумдырысқа бел», «Шақмақы», «Қурбақа гүл», «Солақ» хәм тағы басқа атамалар менен атағанын айтыуға болады.

«Қошқар мүйиз»де биз күнделикли турмысымызда көрип жүрген қошқар мүйизлериниң нағыз өзин көремиз. Ал, «Жарты гүл»де биз гүлдин гүмшасының бир тәрепин, яғный толық емес, бирақ толық тийкарында жарты гүлди табият жаратылысында қалай көрсек, бул нағысты да солай көремиз. Демек, кестешилер тек ғана ийнеге сабақ өтерип,

дус келген жерден тигип кете бермей, ал геометриялык усуллардан пайдаланып, арифметикалык есап пенен өлшеп, дәлликте бир келиптен шыккандай тегис, эжайып фонда тиккен [3:24].

Ойыу өнери. Бул өнер өзинин өзгешеликlerine ийе. Еле жазыу сызыуды билмеген әйемги заманлардан-ак, адамлар өз ойын таска, сүйекке, ағашка ойып салған. Хәзирги кол өнер искусствомыздағы «ағашка нағыс ойыу» деген атамалар сол кәсип ийелериниң шеберлери тәрәпинен жүдә ерте заманлардан-ак қәлиплескен. Тарийхый дереклерге нәзер тасласак, Орта Азия халықларының жүдә ерте заманлардан-ак өзине тән мәдениәты хәм ойыу өнери болғанлығы белгилли. Өнермент усталарымыз халықтың кеулиндеги арзыу-арманларын нағыслар арқалы келешек әуладларға мийрас етип қалдырган. Олар көбинесе дууғар, сандық, сабаяк, ергенек хәм пышақлардың сабына нағысты ойып пайдаланғанын көремиз.

Сабаяқ - үстине жүк жыйнау үшін соғылған төрт туюкы үй мүлки. Оның алды жағы кесе хәм тик ағашлар менен шабақшаланады. Ал гей бир сабаяқлардың алды жағы нағыслы таяқлар менен қаптанған, арт жағы ашық болады. Сабаяқ үйдин қазан-табақ тәрәпине жақын қойылады.

Сандық - негизи архитектуралық қурылысы сабаякка ұқсап, төрт тұлғадан, туюқтан, кесе жақлаудан хәм тик шабақшалардан турады. еки қапталы, арты, төбеси ултаны тақтайлар менен бекем жабылған, бет жағында кесесине үш көзден келетуғын, бир ямаса еки қатар нағыс ойылған болады.

Сандықтың үстине қаршын, дастық, көрпе-төсек жыйналады. Сонлықтан да, бетин үлкен етип көрсетіу мақсетинде көркемлик керек болған. Оның ушын усталар төменги жағын кеңирек етип ислеген.

Безетилген нағыслар көбинесе ақ талдан исленген. Себеби, ол жұмасқ хәм жеңил. Оннан басқа қарағал, гут ағашының ағы, қарасы, қарағай қолланылған. Бул ағашларды безеуге таярлаудың хәр түрли жоллары бар, қайнатыу, кептириу, көмпил қойыу. Тақтайдың бети нағыс оймастан бурнын жоса менен, кейиннен жылқының ямаса қарамалдың бауыры менен қоңыр, қызыл ренге боялған. Уақыттың өтиуи менен бояу қарауытып, ал нағыстың дегереги ағарып рендердиң уйғынласыуын күшейткен. Жоса қызыл ренди топырақ, оларды таярлау усылы хәр түрли болған.

Нағыстың көп түри териден исленген үлги бойынша таярланған. Тахтаның бетине шаньшыкы ямаса пышақтың ушы менен сызып шығады, ойыу ушын еки жүзли пышақтың ушы, қырғы, қашау, пышақ қолланылған. Үлги ешқиниң ийленген терисинен исленген. Ойыу өнери хәр түрли метод хәм қураптар менен исленеди. Кестелеу, тоқыу өнерин тек хаял қызларымыз ислейтуғын болса, ойыу ер адамларға ғана тән кәсип болған [1:9].

Зергерлик. Зергерлик дүньядағы ески кәсиплердин бири. Оның әлуан түрли ойма нағысларын алтын хәм гүмисте сошшелли нозик, ақылға сыймайтуғын дәрежеде көзге илгисиз бүртиклеринен, гүл-ғұмшалары сырғыған жемислерди көз алдына келтиреді. Бирақ, бұған итибар берип қарамасан оларды көре алмайсан. Зергерлердин илгир зейинли, қыялының кеңлигин халық дәстанларында, шайырларымыздың йошлы қосықларында келтиргениниң гүәсасы боламыз.

Атақлы шеберлер өзлериниң ойыу өнеринен эжайып үлгилерди ядтан ислеп, өзлери ойлап тапқан. Ал ислеген

хәр бир затына жаңа мәни беріу көбилетине ийе болған. Халық бундай адамларды «Қолы гүл», «ойыушы» деп атаған.

Қарақалпақ хаял-қызларының безеніу буйымлары, зергерлердин бас кәсипи болған. Бул безеніу буйымларын тағыу мүмкиншилигине қарап төмендегише бөлип көрсетіуге болады:

1. Бас әшекөйлери - әребек, сырға;

2. Көкирек әшекөйлери - хәйкел, өңир моншақ, гилт салғыш, тумар, баха гүйме, илгек хәм т.б;

3. Қол әшекөйлери - жүзик, билезик.

Қарақалпақ зергерлери өз қолларынан шыққан безеніу буйымларын бир-биринен өзгеше етип ислеген.

Зергерлик өнериниң биринши топарына әребек хәм сырғалар жатады. Әребек мурьнаға тағатуғын сырға, ол гүмис сымнан исленген дөңтелек болып, қыз-келиндешеклер оны мурнының оң жағындағы арнаулы тесилген тесиге арқалы керип тағады. Әребектиң түри көп болған.

Қулаққа тағатуғын сырға хаял-қызлардың жасына қарап бир неше түрлерге бөлинеди. Қызлар тағатуғын сырға - қалқапты сырға, хаяллар ушын, бүршикли сырға, шыйратпалы сырға дәстүр болған [2,3].

Хаял-қызлардың көкирекке тағатуғын зергерлик буйымларының хәр қайсысының келбети, орны бар, оларды тағыу уақты хаял-қызлардың жасларына байланыслы болған.

Хәйкел - қарақалпақ зергерлериниң эжайып дәрәтпелериниң бири болып, халық тилинде өмирликке тағатуғын зергерлик буйымы болыуы менен бирге, естелик-скульптура дегенди аңлатады.

Хаял-қызлардың безеніу затларының және бир түри бул қолға тағылатуғын зергерлик буйымлары билезик, жүзик, билезик дүньядағы ең көп тарқалған жүдә ески зергерлик буйым. Соның ишинде, қарақалпақ билезиклериниң бир неше түрлери болып, олар баслы еки түрге бөлинеди. Биринши қаслы билезик, ол қыз-келиндешеклер ушын, ал қуйма билезик жасы қырықтан өткен хаяллар ушын арналған.

Қарақалпақ зергерлери тәрәпинен олар жасаған орталықтағы тәбият көринислери, усы ана ұатан тәбиятты жаратқан гөзаллықтан сабақ алып дәрәткен бул нағыслардың хәр бириниң өзине тән тарийхы бар. Олар хәр бир дәрәттишиниң гөзаллықты аңлау дәрәжесин көз бенен көриуге, қол менен ушлауға болатуғын дәлийли есапланады [1].

Ата-бабаларымыз узақ өтмиштен-ак өзлериниң күнделikli турмыста қолланатуғын буйымларды, кийим-кеңешеклерин айрықша қунт пенен ислеп оларды хәр қандай жоқары сезимлерге, адамды хайран қалдыратуғын нағыслар хәм рендер менен безсүди өзлерине үрдис етип келген.

Хәр бир буйымға арналған өз алдына нағыслары болған. Ең жоқары сыпаттағы материаллардан исленип, олар бул буйымлардың инсанға узақ жыллар дауамында хызмет етиуин тәмийинлеген болса, ондағы безеклер пайдаланыушыларға эстетикалық зауық бағышлап келген.

Халқымыз арасынан шыққан эжайып өнерментшилер, уста педагогларды еслеп оқыу орыптарында кешелер шөл-кемлестиріу, олар тууралы кеңнен мағлыұматлар берип барыу, оқыушыларды халық әмелий өнериниң үлгилерин қәстерлеп, көздиң қарашығындай сақлауға хәм олардың жолын тутыуға ийтермелейди.

Әлебиятлар

1. Алламуратов А. Мәңги мийрас – Нөкис: «Билим», 1993.
2. Алламуратов А. Қарақалпақстан искусствосының тарийхынан – Нөкис: «Қарақалпақстан», 1968.
3. Камалова Г. Гөзал үлке – Нөкис: «Қарақалпақстан», 1986.

РЕЗЮМЕ

Мақолада қарақалпақ миллий хунармандчилиги ва унинг ешлар тарбиясидаги роли хақида сүз қилинади. Халқ хунармандчилиги хисобланган каштачилик, ұймақорлик, заргарлик хунарлари буйича сүзлар келтирилган. Еш авлодга тарбия беришда халқ хунармандчилигининг ахамияти сүз қилинган.

РЕЗЮМЕ

В статье говорится о роли каракалпакского национального ремесленничества в воспитании молодежи. Приводятся примеры по таким видам народного ремесленничества как вышивание, резьба, ювелирное мастерство. Отмечается значение народного ремесленничества в эстетическом воспитании молодежи.

SUMMARY

The article deals with the role of Karakalpak national handicraft in the education of the youth. There are examples in such kinds of people's handicraft as embroidery, cutting and jewelry work. The authors emphasize the importance of people's handicraft in the aesthetic education of the youth.

MAZMUN'
BAS MAQALA

Пренов Б.Б. Қадриятларды қадирлеу-муқаддес миннет.....	3
TA'LIMNIN' TEORIALI'Q TIYKARLARI'	
<i>Ja'miyetlik ilimler</i>	
Абдуллаева Я., Юлдашева Ш. Сайлов жараёнида демократик тамойилларнинг устуворлиги ҳақида.....	5
Хожалепесов П., Ажиниязов Б., Зинатдинов Д. Воспроизводительные особенности и жизнеспособности овец серой окраски.....	6
Ta'biyiy ha'm texnikali'q ilimler	
Балтабаев М.Т., Ражабова С.К. Лимон өсімлігінин биоморфологиялык өзгешеликлери.....	8
Djumatbaev N., Mamutova G.SH. Joqari' da'rejeli ten'lemelerdi sheshiw usi'llari'.....	9
Ешмуратов Ш.А., Худайбергенов К.К., Комеков М.Ш. Метод линейных оболочек при решении задач распознавания изображений.....	12
Турманов И., Ибадуллаева И. Тоқымашылық материалларынтың пәни менен механиканың байланысы.....	14
Утеулиев Н.У., Хожамуратова А. Об одной математической модели оптимального использования природных факторов при планировании АПК.....	15
Til bilimi ha'm a'debiyattani'w	
Абдиназимов Ш.Н. Қарақалпақ тилинде пәт жоқ па?.....	17
Ешниязова Э.Н. Илимий фантастика жанрының өзгешеликлери.....	19
Казахбаев С.С. XX әсирдиң ақыры XXI әсирдиң басындағы қарақалпақ балалар поэзиясында қосық қурылысы.....	21
Кошанов К.М. Вопросы современной каракалпакской ономастики.....	22
Курамбоева Г.К. Маънавий қадриятлар талқинидаги ўзига хослик (Г.Матёкубова достонлари мисолида).....	24
Патуллаева Г. Қарақалпақ тилиндеги нағыс атамаларының морфологиялык қурылысы.....	26
Пазылов А.К., Арзимова Х. Қарақалпақ әдебиятында «Айралық» психологиясының сәулелениуи.....	27
Рзаева Р.К., Усенова Г.А., Ешимбетова Н.М. Лингвокультурологические аспекты концепта «Мать» «ана» (на материале произведений каракалпакского поэта И.Юсупова).....	29
Seytjanov J., Ismaylova A. Practical use of new pedagogical technologies in the process of learning.....	31
Шаниязов Б.Ж., Садуллаева А.Н. Глагольные фразеологизмы с морфологическим окружением в каракалпакском и английском языках.....	32
BILIMLENDIRIW, ILIM HA'M INNOVACIYA	
Адилев П., Ташимов Н., Есбоғанова Б. Мухандислик графикасини автоматик қизиш дастурларидан фойдаланиб ўқитишда дидактик муаммоларни ечиш йўллари.....	34
Алеуова Р. Мектепке шекемги билимлендириу мекемелеринде тәбиятты үйрениу мәселелери.....	35
Берданова П. Колледж оқыўшыларын қәсипке бағдарлаудың педагогикалык машқалалары.....	37
Фармонов О.А. О технологии разработки нового уровня компьютерного учебного справочника-Нукус.....	39
Файзиев М.А. Табиий фанлар йўналишида «информатика ва ахборот технологиялари» фанидан «дастурлаш тили» мавзусини интеграциялашган усулда ўқитиш.....	41
Қасымов М., Жаңабегенова А. MS Excel дәстүри жәрдеминде теңдемелер системасын шешиудің методикасы.....	43
Кудярова Т., Муминова Н. Тарийх пәнин оқытыуда этнографиялык материаллардан пайдаланыу методикасы.....	44
Тлеумбетова К. Мектепке таярлық диагностикасы.....	45
Уразимова Т.В. Билимлендириудің мазмунын ҳәзирги заманға сәйкес түсиниуде көркем- өнердиң роли.....	47
JA'S ALI'MLAR MINBERI	
Абдурахимов Қ.А. Айтиб туришларнинг тафаккур жараёнига таъсири ва роли.....	50
Абылова Г.Ж. Эффективность использования нотного редактора Sibelius в музыкальном образовании.....	53
Алламбергенова Г.К., Кенесбаева Ш.К. Қарақалпақ эпосларының сырт еллерде үйренилиуиниң базыбир мәселелери (дәслепки дәуирлерине бир нәзер).....	54
Аманбаев М., Алламуратов К. Жасларға эстетикалык тәрбия бериуде халық өнерментшилиқ түрлериниң әҳмиyeti.....	57
Ахмедова Н.Ш. Мактабгача таълим муассасалари ва бошланғич синфларда чет тили дарсларининг интенсификацияси жараёнининг узлуксизлиги.....	59
Даўлетмуратова Э., Жумамуратова Г., Азизова Т. Илғор педагогик тажриба ҳақида.....	60
Djabbarova O.A. Usage of cooperative learning methods.....	62
Елмуратова А.У. Шахснинг меҳнат фаолияти ва қасб танлашдаги психик жараёнлари, индивидуал-психологик хусусиятлари.....	63
Хожанов Ш.Б. Қарақалпақ тилинде компонентлери антонимлик қатнастағы жуп сөзлер.....	65
Khojamatova G., Almanova B. Translation as the basis of integrated study skills.....	67
Хуррамов И.А., Тошпўлатов Б.У. Экологик компетентликни шақллантиришда кейс-технологияси.....	68
Хужаниязов У.Е. Таълим соҳасидаги ислохотлар – янгиланаётган жамият тақозоси.....	70
Каипов Н. Сўўретлеу өнери тәлиминде оқыў искерлигин басқарыу тийқарлары.....	72
Койшекенова Т.К., Джуманиязова Н. Киши жастағы оқыўшыларға англичан тилин үйретиуде музыка хәм қосықлардың орны.....	74
Қаршиев Н.Т. Аслий сифатли термин элементлар.....	75
Қалжанов П.У. Данышпанлар дене тәрбиясының әҳмиyeti ҳаққинда.....	77
Мамбетова И.Ж. Инглис тилинде предлоглар хәм олардың қарақалпақ тилиндеги эквивалентлери ҳаққинда улыўма сыпатлама.....	79
Мирзабдуллаева Д. Шахснинг ички зиддияти конструктив ёки деструктив хулқнинг детерминанти сифатида.....	81
Рузметова М. Умумтаълим мактаби ўқувчиларига инглиз тилини ўқитиш мазмунининг лингводидактик таркиби... ..	82
Sabirova Sh.A. Talabalarni axloqiy-estetik tarbiyalash texnologiyasi, shakli va usullari.....	85
Seytjanov J., Tadjimova Sh. Using authentic materials in classroom.....	86
Тўхтаходжаев Х.Б. Основы реализации принципа индивидуализации в физическом воспитании студентов.....	88
ILIMIY BAYLANI'SLAR	
INTERNET: BIR ALI'MNAN EKI PIKIR	
Кулбек Ергөбек Сәрсен улы Инсан бийқарға жасамайды... «Сиз бизиң бәримиз ушын қадирли алымсыз!».....	90
ILIM HA'M MA'DEMIYATI'MIZ G'AYRATKERI	
Терехина А. Пусть каждый найдет счастливую звезду!.....	93
Алламбергенов К., Утебаев Т.Т. Педагогика тарийхын изертлеуде орны бар алым.....	94